

חֲדָשׁ מִמֶּשׁ הָוָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר דִּהְוָה מִחֲדָשׁ גְּזִירִין, דְּלֹא חֲדָשׁ מִלְפָּא אַחֲרָא מִקְדָּמַת דְּנָא. אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף. כָּל הָהוּא טִיבוּ, דְּעֵבֵד יוֹסֵף בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, דְּכִתִּיב, (בראשית מ"ז) וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת הַכֶּסֶף בֵּיתָה פְּרָעָה, וְקִיָּם אוֹתָם בְּשָׁנֵי הָרָעָב, כָּל זֶה לֹא זָכַר, וְעָשָׂה עֲצָמוּ שְׁלֵא יוֹדַע אוֹתוֹ.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה הִיוּ יוֹשְׁבִים וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה שְׁכַתוֹב וְיָקָם מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וְשָׁנִינוּ שֶׁהוּא קָם מִעֲצָמוּ, מַה שֶּׁהִיָּה שְׁפָל - קָם, וְלֹא רָאוּי הָיָה לְמֶלֶךְ, וּבְעֵשֶׂר הוּא קָם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַכֹּל כִּי הוּא, כְּמוֹ אַחְשׁוּרוּשׁ שְׁלֵא הָיָה רָאוּי לְמֶלֶךְ, וְקָם מִעֲצָמוּ, וְקָם בְּעֵשֶׂר, וְרָצָה לְהֶאֱבִיד אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם, אִף כָּאֵן זֶה לֹא רָאוּי לְמַלְכָּה, וְעוֹמֵד מִעֲצָמוּ, וְרָצָה לְהֶאֱבִיד אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם, שְׁכַתוֹב וַיֵּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגו', הִבֵּה נִתְחַכְּמָה לוֹ וְגו'. וְכִשְׁהִיָּה עוֹמֵד מִלֶּךְ לְמַעְלָה - עוֹמֵד מִלֶּךְ לְמַטָּה.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה, הָווּ יִתְבִּי וְלַעֲאֵן בְּאוֹרֵיתָא קָמִיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי דְּכִתִּיב וְיָקָם מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וְתַנְיִנָן, דְּאִיְהוּ קָם מִגְּרַמִּיָּה, מַה דִּהְוָה שְׁפָל, קָם, וְלֹא אֶתְחַזִּי לְמִלְפָּא, וּבְעוֹתְרָא קָם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּלְאֵ הָכִי הוּא, כְּגוֹוְנָא דְּאַחְשׁוּרוּשׁ דְּלֹא אֶתְחַזִּי לְמִלְפָּא, וְקָם מִגְּרַמִּיָּה, וְקָם בְּעוֹתְרָא, וּבְעָא לְאוֹבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מִעֲלָמָא, אוֹף הָכָא, הָאִי לֹא אֶתְחַזִּי לְמִלְפָּא, וְקָם מִגְּרַמִּיָּה, וּבְעָא לְאוֹבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מִעֲלָמָא, דְּכִתִּיב וַיֵּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגו', הִבֵּה נִתְחַכְּמָה לוֹ וְגו', וְכַד הָוָה קָם מִלְפָּא לְעֵילָא, קָם מִלְפָּא לְתַתָּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, הָווּ אֶזְלֵי מִטְּבַרְיָא לְצַפּוֹרִי, עַד דִּהְוּוּ אֶזְלֵי, פָּגַע בְּהוּ חַד יוֹדָאִי, פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה י"ט) מִשָּׂא מִצְרַיִם הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מִצְרַיִם וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו. תָּא חֲזִי, כָּל מַלְכִין דְּעֲלָמָא, וְכָל עַמִּין דְּעֲלָמָא, לֹא חֲשִׁיבֵי כְלוּם קָמִי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּכִתִּיב, (דניאל ד') וְכָל דִּיִּירֵי אַרְעָא כָּלֵא חֲשִׁיבִין וְכִמְצַפְיָה עֵבִיד בְּחִיל שְׁמַיָּא. וְהָכָא בְּמִצְרַיִם, אִף עַל גַּב דְּכָל אֵינוֹן גְּבוּרָאן, וְדַרְעָא מְרַמְמָא גְלֵי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, מַה כְּתִיב הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מִצְרַיִם. מָאִי שְׁנָא, בְּכָל עַמִּין דְּעֲלָמָא, דְּלֹא הָוָה הָכִי, דִּהָא קַדְשָׁא בְרִיךְ

הָיוּ הוֹלְכִים מִטְּבַרְיָה לְצַפּוֹרִי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגַע בָּהֶם יְהוּדִי אֶחָד. פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה י"ט) מִשָּׂא מִצְרַיִם הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מִצְרַיִם וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו. בָּא רָאָה, כָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם וְכָל עַמֵי הָעוֹלָם לֹא נִחְשְׁבִים לְכְלוּם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתוֹב (דניאל ד') וְכָל דִּיִּירֵי אַרְעָא כָּלֵא חֲשִׁיבִין וְכִמְצַפְיָה עֵבִיד בְּחִיל שְׁמַיָּא. עוֹשָׂה בְּחִיל הַשָּׁמַיִם. וְכָאֵן בְּמִצְרַיִם, אִף עַל גַּב שְׁפָל אוֹתָן הַגְּבוּרוֹת וְרוּעַ רְמָה גְלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, מַה כְּתוּב? הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מִצְרַיִם. מַה שׁוֹנָה בְּכָל עַמֵי